Kirjallinen kysymys KK 446/2017 vp

Sari Sarkomaa kok

Kirjallinen kysymys epätyypillisten työaikojen vaikutuksista lasten päivähoito/varhaiskasvatuspalveluihin

Eduskunnan puhemiehelle

Varhaiskasvatuslain 2 §:n mukaan lasten päivähoitoa voivat saada lapset, jotka vielä eivät ole oppivelvollisuusikäisiä sekä milloin erityiset olosuhteet sitä vaativat eikä hoitoa ole muulla tavoin järjestetty, myös sitä vanhemmat lapset.

Lain mukaan lasten päivähoito on pyrittävä järjestämään siten, että se tarjoaa lapsen hoidolle ja kasvatukselle sopivan hoitopaikan ja jatkuvan hoidon sinä vuorokauden aikana, jona sitä tarvitaan.

Varhaiskasvatuslaissa on varhaiskasvatukselle asetettu vaativat tavoitteet (2 a §), ja lain mukaan jokaiselle päiväkodissa tai perhepäivähoidossa olevalle lapselle on laadittava henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma (7 a §).

Vuonna 2015 voimaan tullut varhaiskasvatuslaki on edelleen keskeneräinen. Opetusministeriön suunnitelman mukaan laki päivitetään niin, että muutokset ja mahdolliset uudistukset tulevat voimaan 1.8.2018. Lain valmistelua tehdään virkamiestyönä.

Voimassa olevasta varhaiskasvatuslaista puuttuu mm. ilta-, yö- ja vuorohoitoa koskevat laadulliset reunaehdot sekä erityistä hoitoa, opetusta ja kasvatusta tarvitsevien lasten oikeuksia ja tukimuotoja koskevat säädökset. Vuorotyötä tehdään ja on tehty jatkuvasti erityisesti sosiaali- ja terveysalalla sekä monilla muilla aloilla.

Eduskunnassa jo kuusi vuotta sitten (16.9.2011 Sari Palm kd) jätetyssä kirjallisessa kysymyksessä (KK 84/2011 vp) kysyttiin, miten hallitus aikoo selvittää muun muassa laajentuneen kauppojen aukiolon vaikutukset alle kouluikäisten lasten päivähoidon ja vuorohoidon tarpeeseen. Ministerin (Maria Guzenina-Richardson) vastauksessa kirjalliseen kysymykseen todettiin, että kauppojen aukiolon mahdollinen vaikutus päivähoitopalveluihin arvioidaan varhaiskasvatuslain valmistelun yhteydessä.

Palvelualojen ammattiliitto PAM julkaisi elokuussa 2017 teettämänsä tutkimuksen raportin Kauppojen aukioloaikojen vapauttamisen vaikutukset työ- ja perhe-elämän yhteensovittamiseen.

Tutkimuksen mukaan lasten päivähoidon vuorohoitojärjestelmä ei toimi ja pienet kouluikäiset lapset ovat vailla julkista lastenhoitojärjestelmää. Monet kunnat ovat tarjonneet epätyypillistä

Valmis
5.0

työaikaa tekeville pienten lasten vanhemmille vuorohoitopaikkaa, mutta vanhemmat ovat jättäneet vuorohoitopalvelun käyttämättä mm. epätyypillisten ja ennakoimattomien työaikojen sekä vuorohoitopaikan, -ajan ja laadun vuoksi.

Nykyinen järjestelmä ei mahdollista lasten vientiä päivähoitopalveluihin ja vuorohoitoon lyhyellä varoitusajalla. Toisaalta monet vuorohoitopaikat eivät ole auki ympäri vuorokauden. Tutkimuksen mukaan vuorohoitoa tarvitsevien lasten vanhemmat kantoivat myös huolta palvelujen laatu- ja henkilöstömitoituksista. Vanhemmat myös kokivat, ettei lasten suunnitelmallinen varhaiskasvatus toteutunut täysin vuorohoidossa.

Tutkimuksen mukaan palvelujärjestelmän kannalta huonoimmassa asemassa olivat pienet koululaiset, jotka eivät saa päivähoitopalveluja. Vuorohoidon ongelmat kärjistyvät erityisesti yhden huoltajan perheissä ja perheissä, joissa molemmat vanhemmat toimivat epätyypillisten työaikojen työtehtävissä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aikooko ministeriö selvittää kuntien ilta-, yö- ja viikonloppupäivähoito/varhaiskasvatuspalvelujen tarpeen, palvelujen laajuuden ja laadun sekä lainsäädännön muutostarpeet,

aikooko ministeriö selvittää epätyypillisiä työaikoja tekevien vanhempien lasten mahdollisuuksia osallistua suunnitelmalliseen, tavoitteelliseen, laadukkaaseen ja säännölliseen varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen sekä epätyypillisiä ja satunnaisia työsuhteita tekevien lapsiperheiden mahdollisuudet yhdistää työ- ja perhe-elämä ja

onko uudessa varhaiskasvatuslaissa tarkoitus säätää ilta-, yö- ja vuorotyötä tekevien vanhempien lasten varhaiskasvatuksen tarpeesta nykyistä tarkemmin?

Helsingissä 19.10.2017

Sari Sarkomaa kok